

REKREASYON YÖNETİMİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI YAZILI BİLİM SINAVI BİLGİLENDİRME KILAVUZU

Sosyal Bilimler Enstitüsü / Rekreasyon Yönetimi Ana Bilim Dalı / Rekreasyon Yönetimi Bilim Dalı

1. Amaç ve Kapsam

Bu kılavuz, Rekreasyon Yönetimi Yüksek Lisans Programı yazılı bilim sınavına hazırlanacak adaylara sınavın genel kapsamı, sınav usulü ve başvuruda dikkate alınabilecek temel kaynak alanları hakkında bilgi vermek amacıyla hazırlanmıştır. Kılavuz, adaylara konu çerçevesi sunmaktadır. Soru havuzu, kesin soru listesi veya sınav içeriğini sınırlayan kapalı bir kaynak listesi niteliği taşımaz.

2. İlan, Başvuru ve Değerlendirme Esasları

Kontenjan, başvuru takvimi, başvuru belgeleri, ALES, yabancı dil, mezuniyet alanı, not ortalaması ve değerlendirme oranları Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü tarafından ilgili alım dönemi için yayımlanacak lisansüstü öğrenci alım duyurusunda belirtilen hükümler çerçevesinde yürütülür. Bu kılavuzda yer alan akademik kapsam bilgileri, Enstitü duyurusunda ilan edilen başvuru ve değerlendirme koşullarının yerine geçmez.

3. Sınav Usulü ve Yeri

Sınav türü	Yazılı bilim sınavı
Sınav yeri	Selçuk Üniversitesi Turizm Fakültesi, 3. Kat, 335 No'lu Derslik
Sınav tarihi ve saati	Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü ilgili dönem duyurusunda ilan edilir.
Sınav kapsamı	Program dersleri, alanın temel kuramsal çerçevesi, güncel gelişmeler ve araştırma yöntemleri ekseninde değerlendirilir.

Yazılı sınavda adayların yalnızca bilgi düzeyi değil, temel kavramları ilişkilendirme, alan literatürünü yorumlama, güncel gelişmeleri akademik çerçevede değerlendirme ve bilimsel ifade yeterliği de dikkate alınır.

4. Yazılı Bilim Sınavı Konu Alanları

Aşağıdaki başlıklar sınav hazırlığı için genel akademik kapsamı gösterir. Başlıklar, programın Bologna ders yapısı ve Rekreasyon Yönetimi alanının disiplinlerarası niteliği dikkate alınarak düzenlenmiştir.

Konu Alanı	Kapsam
Rekreasyon yönetimi ve boş zaman bilimleri	Rekreasyon ve boş zaman kavramının tarihsel/kuramsal gelişimi; rekreasyon hizmetlerinde planlama, programlama, değerlendirme; kamu, özel ve gönüllü sektörde rekreasyon yönetimi; liderlik, personel ve gönüllü yönetimi; açık alan ve doğa temelli rekreasyon; terapötik rekreasyon ve özel gruplar.
Turizm işletmeciliği ve turizm sosyolojisi	Turizm sistemi ve işletmeleri; sağlık, wellness, yaratıcı ve alternatif turizm; animasyon ve rekreasyon entegrasyonu; turist davranışı, destinasyon pazarlaması, turist-yerel halk etkileşimi; sürdürülebilir turizm ve kriz/afet sonrası turizm yönetimi.
Davranış bilimleri, bağımlılık ve halk sağlığı	Davranış bilimlerinin temel kavramları; madde ve davranışsal bağımlılıklar; yalnızlık, sosyal izolasyon, bağlanma, stres ve psikolojik dayanıklılık; rekreasyonun koruyucu halk sağlığı, ruh sağlığı okuryazarlığı ve toplumsal farkındalıkla ilişkisi.
Yaşam kalitesi, iyi oluş ve sosyal sürdürülebilirlik	Öznel iyi oluş, psikolojik iyi oluş, yaşam doyumu ve pozitif psikoloji yaklaşımları; boş zaman-yaşam kalitesi ilişkisi; sosyal sermaye, topluluk katılımı, kentsel yaşam kalitesi ve rekreasyon alanlarının sosyal sürdürülebilirlikteki rolü.
Araştırma yöntemleri, veri analizi ve yayın etiği	Nicel ve nitel araştırma tasarımları; ölçek geliştirme/uyarlama ve psikometrik değerlendirme; anket, görüşme ve gözlem teknikleri; temel ve çok değişkenli istatistiksel analizler; bilimsel araştırma, yayın etiği, akademik yazım ve atıf sistemleri.
Rekreasyonel Fiziksel Aktivite ve Spor Yönetimi	Rekreasyonel fiziksel aktivite kavramı ve kapsamı; boş zaman bağlamında fiziksel aktivite ve sağlık ilişkisi; rekreasyonel spor etkinliklerinin planlanması ve yönetimi; spor tesisleri ve rekreasyon alanlarının kullanımı; fiziksel aktiviteye katılımı etkileyen bireysel, sosyal ve çevresel faktörler; toplum sağlığının geliştirilmesinde rekreasyonel fiziksel aktivitenin rolü; rekreasyon, spor ve fiziksel aktivite alanındaki güncel politika ve uygulama tartışmaları.

5. Program Dersleriyle İlişkili Hazırlık Alanları

Sınav kapsamı; Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve Yayın Etiği, Elektronik Boş Zaman ve Dijital Rekreasyon Araştırmaları, Rekreasyon İşletmelerinde Stratejik Yönetim, Kültürel Miras ve Rekreasyonda Dijital Veri Analitiği, Sürdürülebilir Kültürel Miras ve Rekreasyon Yönetimi, Rekreasyon Yönetimi Alanında Güncel Yaklaşımlar, Sosyal Bilimlerde Veri Analizi, Wellness ve Toplum Sağlığı gibi program dersleriyle doğrudan bağlantılıdır. Ayrıca turizm işletmeciliği, gönüllü turizm, hizmet kalitesi, yaratıcı turizm, yerel mutfaklar ve insan kaynakları yönetimi dersleri alanın turizm ve yönetim boyutunu destekler.

6. Temel Kaynak ve Yazar Çerçevesi

Aşağıdaki kaynaklar adayların hazırlık sürecinde yararlanabileceği temel ve yardımcı kaynak niteliğindedir. Liste, alanın klasik metinleri yanında güncel akademik çalışmalar, hakemli dergi makaleleri, ulusal/uluslararası raporlar ve ilgili mevzuatla desteklenebilir.

Alan	Önerilen kaynaklar
Rekreasyon ve boş zaman kuramı	Güneş, S. G., & Varol, F. (Eds.). (2021). Rekreasyon: Disiplinlerarası yaklaşım ve örnek olaylar. Nobel Akademik Yayıncılık. Karaküçük, S. (2014). Rekreasyon: Boş zamanları değerlendirme. Gazi Kitabevi. Edginton, C. R., Hudson, S. D., Dieser, R. B., & Edginton, S. R. (2004). Leisure programming: A service-centered and benefits approach. McGraw-Hill. Kraus, R. (2001). Recreation programming: A benefits-driven approach. Allyn & Bacon. Torkildsen, G. (2012). Leisure and recreation management (6th ed.). Routledge. Hacıoğlu, N., Gökdeniz, A., & Dinç, Y. (2009). Boş zaman ve rekreasyon yönetimi. Detay Yayıncılık. Kelly, J. R. (2012). Leisure (4th ed.). Sagamore Publishing. Iso-Ahola, S. E. (1980). The social psychology of leisure and recreation. Wm. C. Brown. Tezcan, M. (1994). Boş zamanlar sosyolojisi. Atilla Kitabevi.
Açık alan, sürdürülebilirlik ve doğa temelli rekreasyon	Manning, R. E. (2011). Studies in outdoor recreation: Search and research for satisfaction. Oregon State University Press. Hammit, W. E., Cole, D. N., & Monz, C. A. (2015). Wildland recreation: Ecology and management. Wiley-Blackwell. Yazıcıoğlu, İ., & Yaylı, A. (2017). Açık alan rekreasyonu. Detay Yayıncılık.
Turizm, wellness ve tüketici davranışı	Smith, M., & Puczkó, L. (2014). Health, tourism and hospitality: Spas, wellness and medical travel. Routledge. Pizam, A., & Mansfeld, Y. (Eds.). (2000). Consumer behavior in travel and tourism. Routledge. Kozak, M. (2017). Turizm pazarlaması. Detay Yayıncılık. Cohen, E. (1979). A phenomenology of tourist experiences. Sociology, 13(2), 179–201. Avcıkurt, C. (2015). Turizm sosyolojisi: Genel ve yapısal yaklaşım. Detay Yayıncılık. Yenipınar, U. (2017). Turizmde animasyon. Detay Yayıncılık. Aydın, B. (2019). Sağlık turizmi ve Türkiye. Detay Yayıncılık. Global Wellness Institute. (2023). Global wellness economy monitor. https://globalwellnessinstitute.org

Terapötik rekreasyon, özel gruplar ve toplum sağlığı	Austin, D. R. (2009). Therapeutic recreation: Processes and techniques. Sagamore Publishing. Yerlisu Lapa, T. (2012). Engelli bireylerde rekreasyon. Spor Yayınevi. Devine, M. A., & Wilhite, B. (2000). Theory applications for therapeutic recreation practice. Sagamore Publishing.
Davranış bilimleri, bağımlılık ve psikolojik dayanıklılık	Griffiths, M. D. (2005). A components model of addiction within a biopsychosocial framework. Journal of Substance Use, 10(4), 191–197. Köknel, Ö. (2018). Bağımlılık: Alkol ve madde bağımlılığı. Bilge Kültür Sanat. American Psychiatric Association. (2013). Diagnostic and statistical manual of mental disorders (5th ed.). American Psychiatric Publishing.
Araştırma yöntemleri ve istatistik	Veal, A. J. (2017). Research methods for leisure and tourism (5th ed.). Pearson. Creswell, J. W. (2018). Nitel araştırma yöntemleri: Beş yaklaşıma göre nitel araştırma ve araştırma deseni (M. Bütün & S. B. Demir, Çev.). Siyasal Kitabevi. Neuman, W. L. (2006). Toplumsal araştırma yöntemleri: Nitel ve nicel yaklaşımlar (1–2. cilt). Yayıncısı.
İyi oluş, yaşam kalitesi ve sosyal sürdürülebilirlik	Diener, E., & Suh, E. M. (Eds.). (2000). Culture and subjective well-being. MIT Press. Ryff, C. D. (1989). Happiness is everything, or is it? Explorations on the meaning of psychological well-being. Journal of Personality and Social Psychology, 57(6), 1069–1081. Eraydın, K. (2020). Yaşam kalitesi ve rekreasyon ilişkisi. Nobel Akademik Yayıncılık.
Rekreasyonel fiziksel aktivite ve spor yönetimi	Chelladurai, P. (2014). Managing organizations for sport and physical activity: A systems perspective. Holcomb Hathaway. Robinson, L., Chelladurai, P., Bodet, G., & Downward, P. (Eds.). (2012). Routledge handbook of sport management. Routledge. Mull, R. F., Bayless, K. G., & Jamieson, L. M. (2005). Recreational sport management. Human Kinetics. Yetim, A. A. (2011). Sosyoloji ve spor. Berikan Yayınevi.

7. Genel Notlar

Bu kılavuzda yer alan bilim dalı başlıkları, sınav konuları ve kaynak listeleri sabit ve kapalı bir çerçeve olarak değerlendirilmemelidir. Rekreasyon yönetimi alanı; kuramsal, uygulamalı ve disiplinlerarası niteliği nedeniyle sürekli gelişen bir akademik alandır. Bu kapsamda dijital rekreasyon ve oyunlaştırma, e-spor, sanal gerçeklik temelli boş zaman etkinlikleri, sürdürülebilir ve kapsayıcı rekreasyon uygulamaları, iklim değişikliği ile açık alan rekreasyonu ilişkisi, afet sonrası toplulukların rekreasyon yoluyla toparlanması, yapay zeka destekli kişiselleştirilmiş rekreasyon programları ve nesiller arası boş zaman davranışı farklılıkları gibi güncel yönelimler de alanın akademik kapsamı içinde değerlendirilebilir.

Kaynak listesinde yer alan eserler, adayların hazırlık sürecine yön verecek temel ve yardımcı kaynaklar niteliğindedir. Bununla birlikte sınav kapsamı, yalnızca bu kaynaklarla sınırlı olmayıp alanla ilgili güncel hakemli dergi makaleleri, ulusal ve uluslararası raporlar, yeni yayımlanan kitaplar ve kitap bölümleriyle desteklenebilir.

Bu kılavuz, adaylara Rekreasyon Yönetimi Tezli Yüksek Lisans Programı yazılı bilim sınavına hazırlık sürecinde genel bir akademik çerçeve sunmak amacıyla hazırlanmıştır. Sınavın uygulanması, başvuru koşulları, kontenjan, takvim ve değerlendirme hükümleri bakımından Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü tarafından yayımlanacak ilgili dönem lisansüstü başvuru duyurusu esas alınır.